

CONN
IGGULDEN

VÁLKA
RÚZÍ

BOUŘE

Válka růží 1: Bouře

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

≡ KNIHA ZLIN

Conn Iggulden
Válka růží 1: Bouře – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

VÁLKA
RŮZÍ

The image features the title 'VÁLKA RŮZÍ' in a highly decorative, blackletter-style font. The text is centered and flanked by two ornate, symmetrical floral ornaments. The top ornament is white with black outlines, while the bottom ornament is grey with black outlines. Both ornaments have a central circular motif and are surrounded by intricate scrollwork and leaf-like patterns. The overall design is elegant and classic, typical of early 20th-century book design.

CONN
IGGULDEN

VÁLKA
RUIZÍ

DÍL |. BOUŘE

PŘELOŽIL
IVAN
RYČOVSKÝ

**Věnováno Marku Griffithovi,
jednomu z potomků Jana z Gentu**

WARS OF THE ROSES: STORMBIRD

Copyright © Conn Iggulden, 2013

Translation © Ivan Ryčovský, 2017

Cover design © Tomáš Cikán, 2017

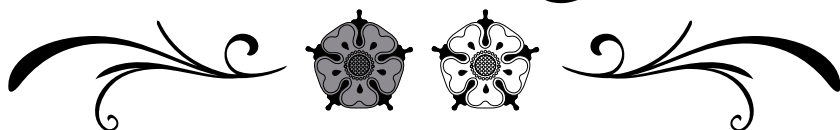
ISBN tištěné verze 978-80-7662-923-3

ISBN e-knihy 978-80-7662-975-2 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

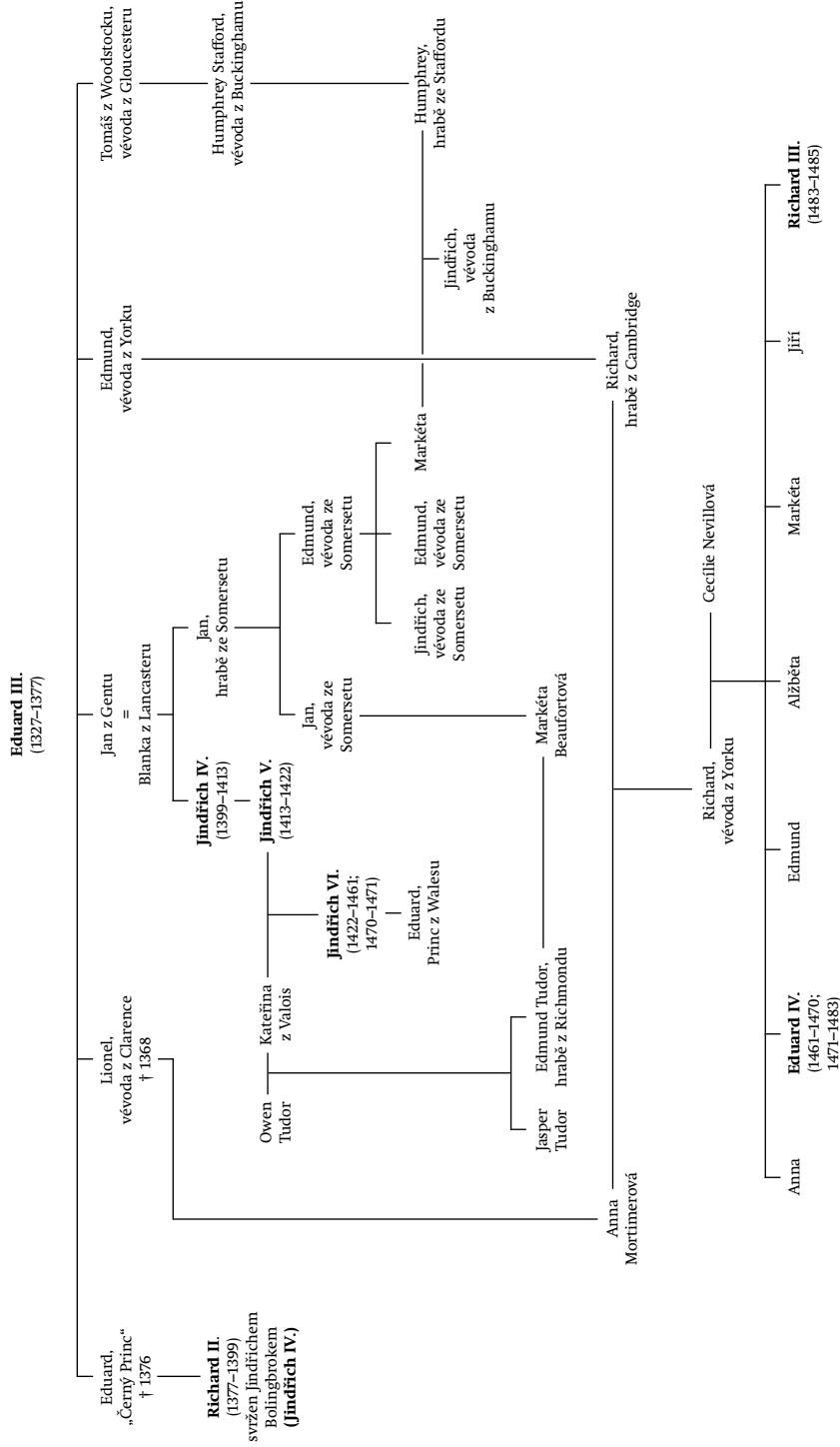
ISBN e-knihy 978-80-7662-976-9 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7662-988-2 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

RODOKMENY
A PŘEHLED
VYSTUPUJÍCÍCH
POSTAV

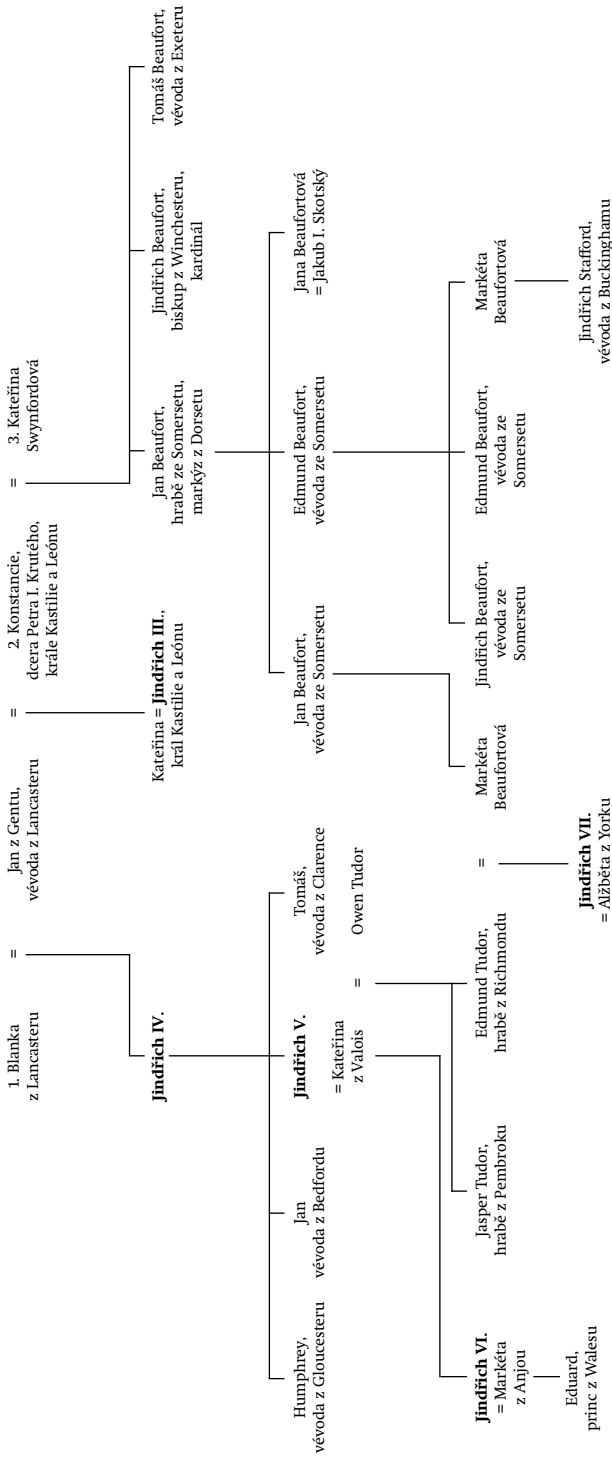
Rodokmen anglických králů

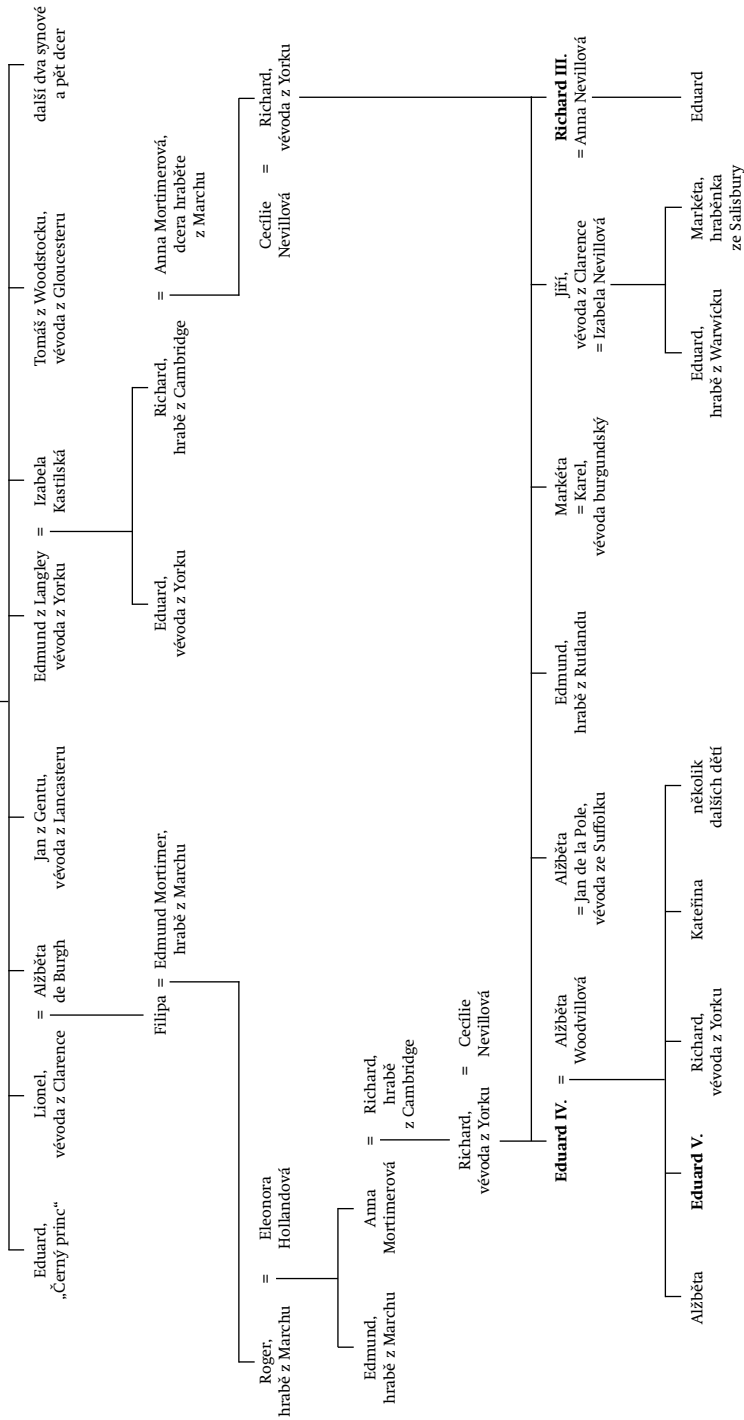

Lancasterové

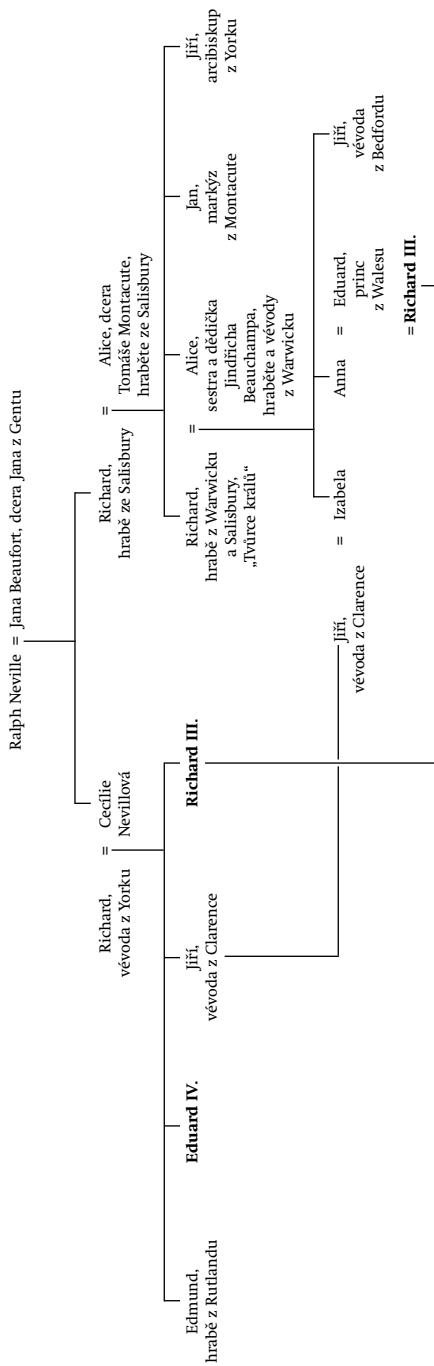
král Eduard III.

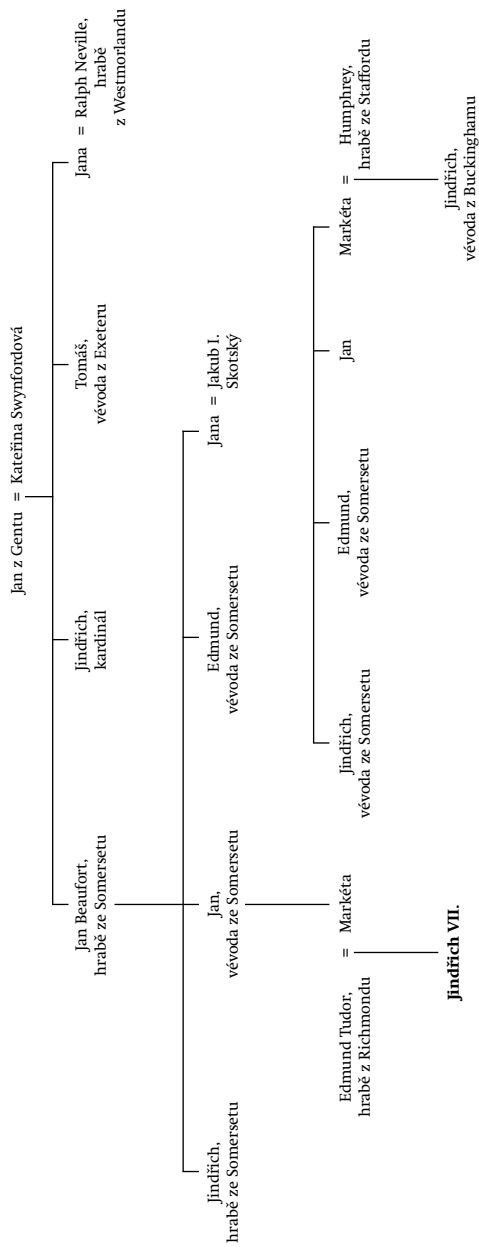

Nevillové

Beaufortové

Osoby vystupující v knize

Albert	sluha rodiny de Roche ve Francii
Mistr Allworthy	osobní lékař Jindřicha VI.
baron David Alton	důstojník ve Francii ve službách Viléma, vévody ze Suffolku
Markéta z Anjou / královna Markéta	dcera Reného z Anjou, manželka Jindřicha VI.
Jan, Ludvík a Mikuláš z Anjou	bratři Markéty z Anjou
Jolanda z Anjou	sestra Markéty z Anjou
Marie z Anjou	francouzská královna, teta Markéty z Anjou
René, vévoda z Anjou	otec Markéty z Anjou
Jindřich Beaufort	kardinál, syn Jana z Gentu, prastrýc Jindřicha VI.

Edwin Bennett	voják barona Strange ve Francii
Bernard	starý přítel Thomase Woodchurche
Saul Bertleman (Bertle)	učitel a rádce Derihewa Brewera
Derihew (Derry) Brewer	vrchní vyzvědač Jindřicha VI.
kapitán Brown	důstojník hájící londýnský Tower proti Jacku Cadeovi
John Burroughs	informátor Derryho Brewera
Jack Cade	vůdce kentských rebelů
Lionel, vévoda z Clarence	syn Eduarda III.
Ben Cornish	účastník popravy syna Jacka Cadea
John Sutton, baron Dudley	účastník „soudu“ nad Vilémem ze Suffolku
Dunbar	kovář z Kentu
Robert Ecclestone	přítel Jacka Cadea

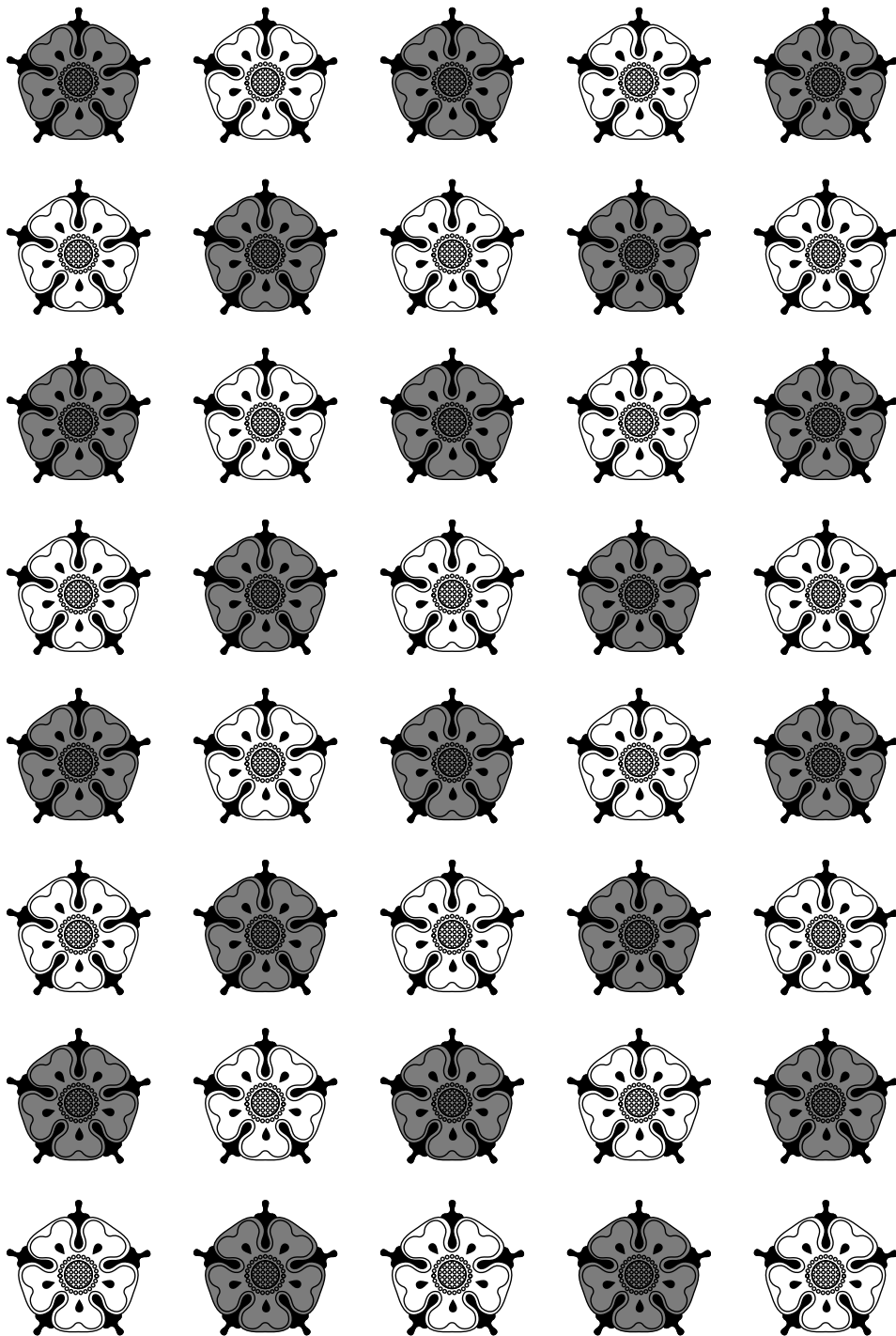
Eduard III.	anglický král, prapraděd Jindřicha VI.
Filip Burgundský	vládce Burgundska, jenž nabídl azyl vévodovi Vilémovi ze Suffolku
Flora	hostinská z Kentu
hrabě Fridrich	snoubenec, později manžel Jolandy z Anjou
Tomáš, vévoda z Gloucesteru	syn Eduarda III.
Hallerton	sluha Derryho Brewera
sir Hew	rytíř, účastník bitvy u Azincourtu
baron Highbury	anglický šlechtic z Anjou bojující proti Francouzům
Hobbs	velitel stráží na hradě Windsor
Alexander Iden	jmenovaný šerif hrabství Kent
James	mladší katův pacholek ve Věži klenotů

Jindřich VI.	anglický král, syn Jindřicha V.
Jonas	praporečník, účastník Cadeova přechodu Londýnského mostu
Alwyn Judgment	soudce v Kentu
Karel VII.	francouzský král, strýc Jindřicha VI.
Edmund Grey, hrabě z Kentu	účastník „soudu“ nad Vilémem ze Suffolku
Jan z Gentu, vévoda z Lancasteru	syn Eduarda III.
baron le Farges	rytíř francouzského vojska v Maine
sieur André de Maintagnes	rytíř francouzského vojska v Maine
Jean Marisse	soudní úředník v Nantes
Paddy (Patrick) Moran	přítel Jacka Cadea
Ruben Moselle	bankéř z Anjou
sir Vilém Oldhall	mluvčí Dolní sněmovny
John de Vere, hrabě z Oxfordu	účastník „soudu“ nad Vilémem ze Suffolku

Jasper Tudor, hrabě z Pembroke	nevlastní bratr Jindřicha VI.
Alice Perrersová	milénka Eduarda III.
Ronald Pincher	hostinský z Kentu
kapitán Recine	voják z posádky hradu Saumur
Edmund Tudor, hrabě z Richmondu	nevlastní bratr Jindřicha VI.
Richard Woodville, baron Rivers	obránce Londýna v době Cadeova vpádu
baron Jean de Roche	rytíř francouzského vojska v Maine
Richard Neville, hrabě ze Salisbury	hlava rodu Nevillů, pravnuke Jana z Gentu
Jakub Fiennes, baron Say	lord pokladník popravený za Cadeovy rebelie
Thomas de Scales, baron Scales	obránce Londýna v době Cadeova vpádu
Simone	francouzská služebná na hradě Saumur

Edmund Beaufort, vévoda ze Somersetu	přítel Viléma, vévody ze Suffolku, stoupenec Jindřicha VI.
baron Strange	soused Thomase Woodchurche v Maine
Vilém de la Pole, vévoda ze Suffolku	voják a dvořan, strůjce sňatku Jindřicha VI. s Markétou
Alice de la Pole, vévodkyně ze Suffolku	manželka Viléma, vévody ze Suffolku, pravnučka básníka Geoffreyho Chaucera
James Tanter	skotský stoupenec Jacka Cadea
Ted	starší katův pacholek ve Věži klenotů
sir Vilém Tresham	mluvčí Dolní sněmovny
Richard Neville, hrabě z Warwicku	syn hraběte ze Salisbury, později zvaný „tvůrce králů“
Ralph Neville, hrabě z Westmorlandu	účastník windsorského lovu

Rowan Woodchurch	syn Thomase a Joan Woodchurchových
Thomas Woodchurch	sedlák, lučištník a vůdce mainské rebelie
Joan Woodchurchová	manželka Thomase Woodchurche, matka Rowana a jeho dvou sester
Edmund z Langley, vévoda z Yorku	syn Eduarda III.
Richard Plantagenet, vévoda z Yorku	hlava rodu Yorků, pravnuček Eduarda III.
Cecílie Nevillová, vévodkyně z Yorku	manželka Richarda, vévody z Yorku, vnučka Jana z Gentu

PROLOG

Léta Páně 1377

Nádoby s temnou královskou krví ležely pod postelí, kde je zapomněl lékař. Alice Perrersová seděla na židli a prudce oddechovala námahou z toho, jak se snažila nasoukat anglického krále do brnění. Vzduch v komnatě kyselé páchl potem a smrtí a bledý, bělovousý Eduard tu ležel jako svá vlastní socha.

Když na něj Alice hleděla, měla v očích slzy. Rána, která Eduarda srazila, neviditelná a strašlivá, přišla z jasného jarního nebe, přilétla na vlahém vánku. Alice se mírně předklonila a setřela slinu z povislého koutku králových úst. Býval tak silný, muž mezi muži, který dokázal bojovat od svítání do soumraku. Jeho brnění se lesklo, ale pokrývaly ho šrámy a jizvy stejně jako tělo, které chránilo. Svaly a kosti pod brněním dávno ochably.

Nebyla si jistá, nakolik král vnímá, a čekala, jestli otevře oči. Jeho vědomí se střídavě jasnilo a zatemňovalo; jak plynul den, byly projevy vyprchávacího života stále kratší a řidší. Za úsvitu se probudil a šeptem požádal, aby mu oblékli brnění. Nato vyskočil lékař ze židle, v níž seděl, a podal králi další ze svých nechutných odvarů. Eduard, slabý jako dítě, odmítl páchnoucí tekutinu mávnutím ruky, a když mu ji ten člověk dál tiskl k ústům, začal se dusit. Jakmile to Alice spatřila, vzplálo v ní odhodlání. Přes lékařovy zuřivé protesty jej vyprovodila z králových komnat, švihala ho zástěrou a nevšímala si výhrůžek, dokud za ním konečně nezapadly dveře.

Eduard ji sledoval, jak snímá z háku kroužkové brnění, a na okamžik se usmál. Pak se modré oči zavřely a král se znovu zabořil

do polštářů. Celou další hodinu se Alice dřela, až jí zrůžověly tváře, otírala mu čelo hřbetem ruky, zápasila s koženými řemeny a železem, zvedala a obracela starého krále, který jí to v ničem neusnadňoval. Avšak nebylo to poprvé, co oblékala nějakého muže do bitvy: její bratr byl také rytíř.

Navlékala králi na ruce rukavice ze železných plátů a zase se posadila; on už skoro nevnímal, tiše sténal a ztrácel vědomí. V prstech křečovitě svíral zmuchlané pokrývky, a když Alici došlo, co to znamená, prudce se nadechla a vstala. Natáhla se pro velký meč, který stál opřený o stěnu komnaty. Musela jej vzít do obou rukou, aby dokázala Eduardovi vložit rukojeť do dlaně. Bývaly doby, kdy tou zbraní dovedl vládnout tak snadno, jako by nevážila vůbec nic. Teď ji sevřel křečovitým pohybem; železná rukavice zaskřípěla do ticha a Alici vyhrkly horké slzy.

Zas vyhlížel jako král. Vše bylo uchystáno. Alice sotva znatelně přikývla; byla ráda, že až se naplní králův čas, lidé ho uvidí takového, jaký byl zaživa. Sáhla do kapsy pro hřeben a začala jím rozčesávat bílé vousy a vlasy tam, kde byly zcuchané. Už to dlouho nepotrvá. Tvář mu na jedné straně ochabla, jako když měkne vosk, a král dýchal trhaně a ztěžka.

Osmadvacetiletá Alice byla skoro o čtyřicet roků mladší než on, ale dokud Eduard neonemocněl, býval vitální a silný, jako by tu měl být věčně. Alice zažila jen jeho vládu a ani nikdo z jejích známých si už nepamatoval na jeho otce, tím méně na jeho předchůdce zvaného *Malleus Scotorum* – Kladivo na Skoty. Rod Plantagenetů zanechal v Anglii svou stopu a Francii rozerval na kusy v bitvách, na jejichž šťastný výsledek by si předem nikdo nevsadil.

Hřeben se zadrhl ve vousech. Modré oči se při Alicině dotyku otevřely a král k ní vzhlédl z hlubin zmučeného těla. Pod upřeným pohledem, který v ní odjakživa vyvolával zvláštní pocit slabosti, se Alice zachvěla.

„Jsem tady, Eduarde,“ ujistila ho téměř šeptem. „Jsem tady. Nejsi sám.“

Eduardovi se část obličeje stáhla do grimasy, zvedl zdravou levou paži, sevřel jí ruku, v níž pevně svírala hřeben, a přiměl ji, aby ji položila. Těžce zápasil s každým nádechem a tvář mu zrudla námahou, jak se snažil promluvit. Alice se k němu naklonila, aby ze změti slov něco pochytila.

„Kde jsou mí synové?“ zeptal se a hlava se mu odlepila od polštáře, ale hned zase spadla zpět. Chvějící se pravou rukou svíral jílec meče, což mu dodávalo jistoty.

„Přijdou, Eduarde. Vyslala jsem běžce za Janem, aby ho přivedli zpět z lovu. Edmund s Tomášem jsou ve vzdálenějším křídle. Ale přijdou všichni.“

Ještě nedomluvila, když zaslechla zvuk kroků a mužské hlasy. Zнала královy syny dobře a obrnila se: věděla, že důvěrným okamžikům s králem je konec.

„Pošlou mě pryč, drahý, ale nebudu daleko.“

Sklonila se, políbila ho na rty a ucítila přitom nepřírozený žár jeho zhořklého dechu.

Když si zase sedla, uslyšela, jak Edmund vřeštivě vypráví druhým dvěma bratrům o nějaké sázce, kterou uzavřel. Alice si toužebně přála, aby tady mohl být i nejstarší z bratrů, ale Černý princ byl už rok mrtev a otcovo království nikdy nezdědí. Napadlo ji, že ztráta následníka byla první ranou, která spustila řetěz těch ostatních. Otec by neměl zažít smrt synů, pomyslela si. Je to osud příliš krutý; pro muže i pro krále.

Dveře se prudce rozlétly, až sebou Alice trhla. Každý z trojice příchozích mužů něčím připomínal otce. A vzhledem k tomu, že jim v žilách kolovala krev jejich děda, „Dlouhána“ Eduarda I., viděla Alice v životě jen málo vyšších mužů. Nahrnuli se dovnitř a místnost jich byla plná ještě dříve, než stihli promluvit.

Štíhlý a černovlasý Edmund z Yorku se zamračil, jen co spatřil ženskou postavu sedící u otce. Nikdy králi jeho milenky neschvaloval, a když teď Alice vstala a zaujala pokorný postoj, sraštil čelo a zatvářil se kysele. Jan z Gentu vedle něj měl stejnou bradku jako jeho otec, ale hustou a ještě stále černou, zastřiženou do ostré špičky, která mu zakrývala hrdlo. Všichni bratři se teď skláněli nad otcem, který měl už zase zavřené oči, a pozorovali ho.

Alice se zachvěla. Starý král ji vždycky chránil a ona se domohla značného majetku. Po Eduardově boku zbohatla, ale bylo jí jasné, že pokud se kterémukoli z trojice přítomných mužů zlíbí, může ji dát uvěznit, a postačí jediné jejich slovo, aby přišla o statky i půdu. Vévodský titul byl ještě příliš nový a skutečnou moc jeho nositelů zatím nikdo nestihl prověřit. Stáli nad hrabaty i barony, skoro se vyrovnali králům a kromě mužů shromážděných v této komnatě neměli v celé zemi sobě rovného.

Dvě hlavy z pěti velkých rodů tu přesto scházely. Lionel, vévoda z Clarence, zemřel před osmi lety a zanechal po sobě jen malou dcerku. A Richardovi, synovi Černého prince, bylo teprve deset. Po otci zdědil cornwallské vévodství a jednou zdědí i království. Alice se s oběma dětmi setkala a jen se modlila, aby Richard přežil své mocné strýce a jednou usedl na trůn. Když nad tím v duchu přemýšlela, nevsadila by na jeho budoucnost ani haléř.

Nejmladší z trojice bratří byl Tomáš, vévoda z Gloucesteru. K Alici se vždycky choval laskavě, snad proto, že jí byl věkem nejbližší. Jako jediný také vzal na vědomí, že tu teď stojí, celá rozechvělá.

„Vím, že otci poskytujete útěchu, lady Perrersová,“ řekl, „ale teď je načase, aby tu zůstala jen jeho rodina.“

Alice zamrkala usazenými očima. Byla vděčná za každou laskavost. Než mohla odpovědět, promluvil Edmund z Yorku:

„Bratr chce říct, že máte odejít, děvče.“ Ani se na ni nepodíval. Upíral pohled na postavu otce v brnění na bílých prostěradlech. „Zmizte!“

Alice si utírala oči a rychle se vzdálila. Ve dveřích se ještě ohlédla po trojici bratrů stojících nad umírajícím králem. Pak za sebou tiše zavřela a s hlasitými vzlyky se vzdálila do sheenského paláce.

Když osaměli, rozhostilo se tíživé mlčení. Otec pro ně představoval životní oporu, jedinou jistotu v rozbouraném světě. Na trůnu seděl padesát let a zemi zanechal silnější a bohatší. Nikdo z nich si nedovedl představit budoucnost bez Eduarda.

„Neměl by tu být kněz?“ vybuchl náhle Edmund. „Je hanebnost, že necháváme vlastního otce v posledních okamžicích na starost nějaké děvče.“ Nepostřehl, jak zle se Jan mračí nad jeho hlasitým burácením. Edmund doslova vyštěkl každé slovo. Potichu mluvit neuměl nebo jednoduše nechtěl.

„Stačí, když ho zavoláme k poslednímu pomazání,“ odpověděl Jan z Gentu a záměrně se snažil ztišit hlas. „Modlil se v malém předpokoji, když jsme sem přicházeli. A může kvůli nám ještě chvíli počkat.“

Znovu se rozhostilo ticho, jen Edmund přešlapoval a vzdychal. Pohlédl na nehybné tělo a sledoval, jak se zvedá a zase klesá hrud'. Při každém nádechu králi hlasitě zachrčelo v plicích.

„Nechápu...“ začal znovu Edmund.

„Klid, bratře,“ přerušil ho Jan tiše. „Hlavně klid. Požádal o brnění a meč. Už to nepotrvá dlouho.“

Pak na okamžik popuzeně zavřel oči, když se mladší bratr začal rozhlížet po vhodném křesle a se skřípěním si ho přitáhl blíž k lůžku.

„Stát snad nemusíme, ne?“ prohlásil Edmund samolibě. „Aspoň si udělám pohodlí.“ Složil si ruce na kolena, přelétl očima ležícího

otce a odvrátil hlavu. Když znovu promluvil, nezněl jeho hlas tak pronikavě jako obvykle: „Nemůžu tomu uvěřit. Vždycky byl tak silný!“

Jan z Gentu položil Edmundovi ruku na rameno.

„Já vím, bratře. Mám ho rád jako ty.“

Tomáš je oba zpražil pohledem:

„Co kdybyste ho nechali umřít bez toho, aby mu v uších zvonilo vaše prázdné tlachání?“ pokáral je přísně. „Buď mlčte, nebo se za něj modlete, oba!“

Jan cítil, že se Edmund chystá odpovědět, a stiskl mu rameno o něco silněji. K jeho velké úlevě bratr, ač nerad, poslechl. Jan zase připazil a Edmund k němu pohněvaně vzhlédl, třebaže sevření už pominulo. Vztekla si staršího bratra měřil.

„Napadlo tě, Jane, že mezi tebou a korunou teď stojí jenom jeden malý kluk? Nebýt drahého malého Richarda, byl by z tebe zítra král.“

Druzí dva ho ihned hněvivě okřikli a požádali jej, aby mlčel. Edmund je odbyl mávnutím ruky.

„Bůh je mi svědkem, že rody Yorků a Gloucesterů se trůnu nedočkají, ale ty, Jane? Jsi jen chlup od toho stát se králem z Boží vůle. Na tvém místě bych se nad tím zamyslel.“

„Králem se měl stát Eduard,“ odsekl Tomáš. „Nebo Lionel, kdyby byl naživu. Jediným dědicem po meči je Eduardův syn Richard, a to nezměníš, Edmund. Můj Bože, nechápu, jak můžeš říct něco takového u otcova úmrtního lože. A už teprve nechápu, jak můžeš o legitimní nástupnické linii mluvit jako o chlupu. Ovládej se, bratře! Už mě nebaví tě poslouchat. Existuje jen jediná dynastie. A jen jeden král.“

Stařec na lůžku otevřel oči a pohnul hlavou. Všichni to zpozorovali a Edmundovi uvázla šťavnatá odpověď v hrdle. Jako jeden muž se naklonili blíž, aby lépe slyšeli, zatímco jejich otec se chabě

usmál: ústa se mu roztáhla téměř přes půl obličeje a ta grimasa odhalila tmavožlutý chrup.

„Přišli jste se podívat, jak umírám?“ zeptal se král Eduard.

Záblesk života vykouzlil na rtech jeho synů úsměv a Jan cítil, jak se mu oči plní nechtěnými slzami: náhle viděl rozmazaně.

„Zdál se mi sen, chlapci. Zdálo se mi o zelené louce, po které jsem cválal.“ Králův hlas zněl tence a řezavě a byl tak slabý a vysoký, že ho téměř neslyšeli. Přesto mu viděli na očích, že je to stále ten člověk, kterého znali dřív. Stále byl tady a díval se na ně.

„Kde je Eduard?“ otázal se. „Proč není tady?“

Jan si rychle otřel slzy.

„Zemřel, otče. Vloni. Králem se stane jeho syn Richard.“

„Ach tak. Chybí mi. Víš, že jsem ho viděl bojovat ve Francii?“

„Vím, otče,“ přisvědčil Jan, „vím.“

„Francouzští těžkooděnci k němu s řevem prorazili a zmocnili se jeho pozic. Eduard osaměl jen s hrstkou mužů. Moji baroni se mě zeptali, zda chci na pomoc prvorozenému synovi vyslat rytíře. Bylo mu tehdy šestnáct let. Víš, co jsem jim odpověděl?“

„Řekl jsi ne, otče,“ zašeptal Jan.

Stařec se mezi krátkými nádechy zasmál a tvář mu potemněla.

„Řekl jsem ne. Ať si vyslouží ostruhy sám.“ Upřel oči ke stropu a ztratil se ve vzpomínkách. „A taky že ano! Probil se zpět a stanul po mém boku. A tehdy jsem nabyl jistoty, že z něj bude král. Věděl jsem to. Kdy už přijde?“

„Eduard nepřijde, otče. Zemřel a na trůn usedne jeho syn.“

„Ano, vím, nezlob se. Měl jsem ho rád, toho chlapce, toho statečného mládence. Miloval jsem ho.“

Král dýchal stále slaběji, až jeho dech utichl docela. Bratři vyčkávali v hrozivém tichu a vzlykající Jan si rukou zakryl oči. Král Eduard III. byl mrtev a nehybný klid spočíval na všech jako závaží.

„Přiveďte kněze, ať mu udělí poslední pomazání,“ řekl Jan a natáhl ruku, aby otci zatlačil oči, z nichž se již vytratila jiskra života.

Všichni tři bratři se jeden po druhém sklonili, aby políbili otce na čelo a naposled se ho dotkli. Když pak dovnitř přispěchal kněz, zanechali otce s ním a vyšli ven vstříc červnovému slunci a svým příštím osudům.

ČÁST PRVNÍ

Léta Páně 1443
Šedesát šest let po smrti
Eduarda III.

„Běda tobě, země, je-li tvým králem chlapec.“

Kazatel 10:16

Ten měsíc bylo v Anglii chladno. Umrzlé cesty ve tmě bělavě zářily a ze stromů visela splývavá pavučina námrazy. Stráže držící hlídku na cimbuří se choulily a třásly. V nejvyšších patrech se mezi kameny s hvízdáním a kvílením proháněl vítr a oheň v krbu hřál právě tak málo, jako by byl jen namalovaný.

„Já si, Viléme, pamatuju, jaký býval Jindřich V. ještě jako princ! Jaký to býval lev! Kdyby mu osud dopřál ještě aspoň deset let, ležel by mu u nohou i zbytek Francie. Jindřich z Monmouthu byl můj král, ten a žádný jiný. Bůh je mi svědkem, že bych ochotně následoval i jeho syna, jenže ten hošík není jako jeho otec. Místo anglického lva tu máme běloučského beránka, který nás zve k modlitbě. Pro Krista! To bych brečel!“

„Derry, prosím! Máš moc zvučný hlas. A já nebudu poslouchat takové rouhání. Nesnesu to ani u svých lidí a od tebe očekávám lepší chování.“

Mladší z obou mužů přestal přecházet po místnosti a vzhlédl. Tvářil se nesmlouvavě. Učinil dva rychlé kroky a zastavil se těsně u svého druha. Ruce měl připážené, ale lehce pokrčené v loktech. Byl sice o hlavu menší než lord Suffolk, ale dobře stavěný a zdatný. Jeho síla a hněv v něm bez ustání těsně pod povrchem bublaly.

„Přisahám, Viléme, že jsem nikdy neměl takovou chuť tě přetáhnout! Slyšet tě může leda některý z mých mužů. Myslíš si snad, že jsem na tebe nastražil léčku? Vážně si to myslíš? Ať tě klidně slyší. Každý z nich ví, co bych jim udělal, kdyby vyžradili jediné slovo.“ Mohutnou pěstí zlehka dloubl Suffolka do ramene, a když se lord zamračil, rozesmál se.

„Rouhání, říkáš? Celý život jsi prožil jako válečník, ale mluvíš jako baculatý farář. Pořád tě dokážu dostat na lopatky, Viléme. V tom je rozdíl mezi mnou a tebou. Umíš se docela obstojně bít, když ti někdo zavelí. Ale já bojuju, protože mě to baví. A proto ta záležitost zůstává na mně, Viléme. Já budu ten, kdo najde vhodné místo, kam vrazit nůž, a taky ho tam vrazí. Nepotřebujeme zbožné a šlechetné velmože, Viléme, rozhodně ne k tomuhle. Potřebujeme muže, jako jsem já: chlapa, co rozpozná slabé místo a nebojí se na ně udeřit.“

Lord Suffolk se tvářil nasupeně a zhluboka se nadechl. Když se vrchní králův vyzvědač dostal do ráže, dovedl ve svých žlučovitých výlevech mistrně směřovat urážky s poklonami, ale Suffolk si řekl, že jakmile se člověk začne cítit ukřivděně, nikam se nedostane. Navíc tušil, že Derihew Brewer ví až moc dobře, jak dlouho může pokoušet jeho trpělivost.

„Možná že opravdu nepotřebujeme šlechetné velmože, Derry, zato ale potřebujeme vojevůdce, který by stačil na Francouze. Napsal jsi mi list, vzpomínáš? Opustil jsem své povinnosti v Orléansu a přeplaval jsem se přes moře jen proto, abych si tě vyslechl. Proto bych byl rád, kdyby ses mi svěřil se svými plány, jinak se vydám zpět na pobřeží.“

„To by se ti líbilo, vid? Abych našel odpovědi na otázky a pak je svěřil svému vznešenému příteli, který za mě sklídí všechnu slávu! Aby pak všichni říkali: ‚Tenhle Vilém Pole, hrabě ze Suffolku, to je ale hlava!‘ A na Derryho Brewera si nikdo nevzpomene.“

„Vilém *de la Pole*, milý Derry, jak je ti dobře známo.“

Derry zaťal zuby a vztekle zavrčel:

„Tak? Myslíš, že je právě teď vhodná doba na libozvučná francouzská příjmení? Pokládá jsem tě za chytřejšího, Viléme, to mi věř. Věci se mají tak, že to provedu, děj se co děj; záleží mi totiž na tom beránkovi, co nám vládne. A taky se nechci dívat, jak moji zemi rvou na kusy všelijací šílenci a drzí parchanti. Mám plán,

třebaže se ti nebude líbit. Chtěl jsem jenom vědět, jestli si uvědomuješ, co všechno je v sázce.“

„Uvědomuji,“ přisvědčil Suffolk a jeho šedé oči hleděly chladně a tvrdě.

Derry se na něj nevesele zašklebil a odhalil přitom nejbělejší chrup, jaký kdy Suffolk u dospělého muže viděl.

„Ne, neuvědomuješ,“ zasyčel. „Celá země čeká, jestli se ukáže, že je mladý Jindřich aspoň z poloviny takový muž, jako býval jeho otec, který si podmanil půlku Francie a zahnal jejího vzácného dauphina na útěk jako malé děvčátko, a jestli dokončí jeho velkolepé dílo. Všichni čekají, Viléme. Králi je dvaadvacet a v tom věku byl už jeho otec voják, jak má být. Vzpomínáš? Starý Jindřich V. by Francouzům vyrval plíce z hrudi a nasadil si je jako rukavice, kdyby si potřeboval zahřát ruce. Ale tenhle beránek? Ten kluk? Kdepak! Jehně nemůže nikoho vést a nemůže ani bojovat. Ani vousy si nemůže nechat narůst, Viléme! Až Francouzi pochopí, že proti nim nikdy nevytáhne, bude po nás, copak to nechápeš? Až se přestanou trást hrůzou před králem Jindrou, lvem ze zatracené Anglie, který by se mohl vrátit, bude se vším konec. Možná už za rok nebo dva se tu budou francouzští vojáci rojit jako vosy, a když budou mít volno, vyrazí si na den do Londýna, aby si užili trochu toho znásilňování a vraždění. A my budeme smekat a uklánět se, sotva zaslechneme francouzštinu. Tohle bys přál svým dcerám, Viléme? A svým synům? Přesně tohle je totiž v sázce, Angličane Viléme Pole!“

„V tom případě mi pověz, jak můžeme dosáhnout příměří,“ promluvil Suffolk pomalu a ztěžka.

Bylo mu čtyřicet šest let a byl to mohutný muž s hřívou ocelově stříbřitých vlasů splývajících ze široké lebky skoro až na ramena. V posledních letech dost přibral a vedle Derryho si připadal starý. V pravém rameni ho skoro denně píchalo a jednu nohu mu kdysi poranili tak, že se mu sval už nikdy úplně nezahojil. V zimě

kulhal, a když teď stál v chladné místnosti, cítil, jak mu do nohy vystřeluje bolest. Zvolna mu docházela trpělivost.

„Přesně takhle mi to řekl ten hošík,“ odpověděl Derry Brewer. „Přines mi příměří, Derry!‘ povídá. Přines mi mír!‘ Mír ve chvíli, kdy bychom jediným dalším rokem pořádného boje mohli získat všechno. Zvedal se mi žaludek – a jeho otec, chudák stará, se musel obracet v hrobě. Strávil jsem v archivech víc času, než by kdokoli mohl žádat od člověka zrozeného z ženy. Ale nakonec jsem to našel, Viléme Pole. Našel jsem něco, co Francouzi nezpochybní. Když jim to předložíme, budou se vztekat a mračit, ale vzdorovat nám nedokážou. Chlapec se dočká svého příměří.“

„A podělíš se se mnou o svůj objev?“ zeptal se Suffolk, který se už jen stěží ovládal. Tenhle Derry mu šel na nervy, jenže pobízet ho nemělo smysl a hrabě si stejně myslel, že vrchního špeha baví, když Suffolk čeká na každé jeho slovo. Rozhodl se, že mu neudělá radost a nedá najevo, jak je netrpělivý. Přešel na druhou stranu místnosti, nalil si vodu ze džbánu a rychlými doušky ji vypil.

„Náš Jindřich chce ženu,“ odvětil Derry. „A dřív zamrzne peklo, než by se dočkal královské princezny jako jeho otec. Kdepak, francouzský král si svoje dcery šetří pro Francouze a já mu nehodlám poskytnout šanci, aby nás mohl odmítnout. Jenže je tu ještě jeden rod, Viléme: Anjouovci. Vévoda vznáší formální nároky na Neapolsko, Sicílii i Jeruzalém. Starý René se považuje za krále a už deset let ruinuje svou rodinu prosazováním práv. Jen na výkupném zaplatil víc peněz, než ty nebo já někdy uvidíme, Viléme. Navíc má dvě dcery a jedné je třináct a ještě není zasnoubená.“

Suffolk zavrtěl hlavou a dolil si pohár. Dávno se vzdal vína a piva, ale teď po takovém nápoji opravdu zatoužil.

„Vévodu Reného z Anjou znám,“ řekl. „Nenávidí Angličany. Jeho matka byla velkou přítelkyní té dívky, té Jany z Arku, a tu jsme, jak si jistě vzpomínáš, upálili.“

„A po právu,“ odsekl Derry. „Byl jsi u toho, sám jsi ji viděl. Ta malá čubka byla ve spolku když ne přímo s ďáblem, tak určitě s někým jemu podobným. Ty to pořád nechápeš, Viléme. Francouzský král naslouchá. Ten pyšný páv vděčí Renému z Anjou za trůn i za všechno ostatní. Neposkytla mu snad útočiště, když vzal král nohy na ramena a prchal? Neposlala snad Janičku z Arku k Orléansu, aby přiměla Francouze k útoku? Anjouovci zachránili Francii pro Francouze, a když ne Francii, přinejmenším tu říť Francie, která jim ještě zbyla. Anjou je klíč ke všemu, Viléme. Pro Krista, francouzský král si vzal za manželku Reného sestru! Tahle rodina může na svého králíčka zatlačit – a navíc má neprovdanou dceru! Říkám ti, že nám otevře cestu. Prověřil jsem je všechny, Viléme, každého francouzského ‚velmože‘, co má aspoň tři vepře a dva sluhy. Markéta z Anjou je skutečná princezna a její otec ožebračil sám sebe, jen aby to dokázal.“

Suffolk si povzdychl. Připozdilo se a on byl unavený.

„Derry, i kdybys měl pravdu, nic z toho nebude. Setkal jsem se s vévodou, a nejednou. Vzpomínám si, jak si hořce stěžoval, že se angličtí bojovníci posmívají jeho rytířskému Řádu půlměsíce. Vím, že se ho to velmi dotklo.“

„Potíž je v tom, že francouzsky se půlměsíc řekne *croissant*.“

„Rohlíkový řád není o nic podivnější než Podvazkový řád, nemyslíš? Ať je to, jak chce, Derry, René nám dceru nedá, a už vůbec ne výměnou za příměří. Možná by ji vyměnil za velký majetek, pokud je na tom tak zle, jak říkáš, ale za mír? Takový blázen není. Už deset let jsme nepodnikli válečné tažení a uhájit državy, které nám ve Francii zbyly, je rok od roku těžší. Mají u nás vyslance a ten je určitě informuje o všem, co tu vidí.“

„Informuje je o všem, co mu dovolím, aby viděl – s tím bych si nedělal starosti. Mám toho navoněného panáčka v hrsti. A taky jsem ti neřekl, co můžeme Renému nabídnout: něco, z čeho se

ten staroch zpotí a půjde jako prosebník tahat krále za rukáv, jen aby přistoupil na naše podmínky. Bez příjmů ze svých dědičných zemí je chudý jako kostelní myš. A proč to všechno? Protože jeho země držíme my. Patří mu pár polorozpadlých hradů obklopených nejúrodnější půdou Francie, a těch si místo něj užívají dobří Angličani a vojáci. Celé hrabství Maine a vévodství Anjou, Viléme. To už ho přiměje rychle zasednout k jednacímu stolu. A nám to přinese příměří aspoň na deset let. Co na deset – na dvacet, a tu zatracenou princeznu k tomu! René z Anjou má na jejich krále vliv a žabožrouti se přetrhnou, aby nám vyhověli!“

Zklamaný Suffolk si protřel oči. V ústech cítil chuť vína, kterého se už přes rok nedotkl.

„To je šílenství. Chceš, abych jim vydal čtvrtinu našich území ve Francii?“

„Myslíš, Viléme, že jsem z toho nadšený?“ vybafl Derry podrážděně. „Dlouhé měsíce jsem se v potu tváře snažil najít lepší řešení. Král mi řekl: ‚Zajisti mi příměří, Derry,‘ tak tady ho má. Je to jediný způsob, jak jej dosáhnout. Kdyby existoval jiný, dávno bych na něj přišel, to mi můžeš věřit. Kdyby náš panovník uměl použít otcův meč, kdyby ho pro Krista aspoň uzvedl, nemuseli jsme tu teď spolu mluvit. Byli bychom zase jednou tam, polnice by troubily a Francouzi by prchali. Protože to nedokáže – a on to nedokáže, vždyť ho znáš –, je tohle jediná cesta k míru. A celé to zakamuflujeme tím, že mu zároveň najdeme manželku.“

„Králi už jsi o tom pověděl?“ zeptal se Suffolk, třebaže odpověď předem znal.

„Kdybych mu to pověděl, souhlasil by, nemyslíš?“ opáčil Derry trpce. „Ty to víš nejlépe, Derry!‘ ‚Když myslíš, Derry...‘ Sám víš, jak mluví. Dokážu ho přesvědčit, aby souhlasil se vším. Potíží je v tom, že to dokáže kdokoli. Je to slaboch, Viléme. Můžeme udělat jediné: opatřit mu manželku, získat čas a doufat, že jeho syn

bude dost silný.“ Když si všiml, jak pochybovačně se Suffolk tváří, odfrkl si: „S Eduardem to bylo právě tak, ne? Po Kladivu na tu skotskou verbež přišel slabý syn – ale vnuk? Chtěl bych někdy zažít takového krále! Vlastně jsem ho zažil, zažil jsem Jindřicha, lva od Azincourtu, ksakru! Možná že je to víc, než může člověk v jednom krátkém životě chtít. Ovšem než se dočkáme vhodného panovníka, potřebujeme příměří. Víc od toho holobrádka čekat nemůžeme.“

„Už jsi viděl portrét té princezny?“ zeptal se Suffolk s pohledem upřeným do dálky.

Derry se pohrdavě zasmál.

„Markéty? Potrpíš si na mladá děvčata, že? Jsi ženatý muž, Viléme Pole! Co záleží na tom, jak vypadá? Je jí skoro čtrnáct a je to panna, na ničem jiném nesejde. Může být samá piha a bradavice a náš Jindřich stejně prohlásí: ‚Když myslíš, že bych měl, Derry...‘ Taková je pravda.“

Derry stanul Suffolkovi po boku. Neušlo mu, že starší muž se zdá shrbenější, než když sem před chvílí vešli.

„Ve Francii tě znají, Viléme. Znali i tvého otce a bratra a vědí, že tvoje rodina umí plnit sliby. Vyslechnou tě, když s tím za nimi přijdeš. Pořád nám zůstane sever země a celé pobřeží. Pořád budeme držet Calais s Normandií, Pikardií i Bretaň, celé území až po Paříž. Kdyby bylo možné udržet tohle všechno a k tomu i Maine a Anjou, zvedl bych naše prapory a vydal se s tebou na pochod. Jenže to nedokážeme.“

„Než se vrátím do Francie, potřebuji tohle všechno slyšet přímo od krále,“ hlesl Suffolk. Pohled měl prázdný.

Derry podrážděně uhnul pohledem.

„Jistě, Viléme, chápu. Ale víš sám... Vlastně ne, dobrá. Najdeš ho v kapli. Možná ho dokážeš vytrhnout z modliteb, těžko říct. Bude se mnou souhlasit, Viléme. Pokaždé se mnou souhlasí, ksakru!“

†

Dvojice se vydala přes pruh zmrzlé trávy, která jim křúpala pod nohama, a tmou došli k windsorské kapli zasvěcené Panně Marii, Eduardovi Vyznavači a svatému Jiří. Derry, jemuž se ve svitu hvězd srážel dech před obličejem, kývl na strážce venku u vchodu a oba vešli do kaple osvětlené svícemi a téměř stejně studené jako tato zimní noc.

Přestože kaple se zprvu zdála prázdná, Suffolk nejprve vycítil a pak i zahlédl mužské siluety rozestavené mezi sochami. V tmavých hábitech nebyly téměř vidět, dokud se nepohnuly. Tichem se rozlehly kroky po kamenné dlažbě: to strážci vykročili ke dvojici příchozích a v jejich přísných výrazech se zračila tíha zodpovědnosti. Derry musel zase počkat, až ho poznají, a teprve pak mohl pokračovat hlavní lodí k osamělé modlící se postavě.

Královská lavice se téměř ztrácela za ozdobami z vyřezávaného a pozlaceného dřeva. Shora ji slabě osvětlovaly vysoko zavěšené lampy. Jindřich klečel s rukama nehybně a pevně sepjatýma před tělem. Oči měl zavřené a Derry si tiše povzdechl. On i Suffolk chvíli jen stáli, čekali a hleděli na zdviženou chlapeckou tvář ve tmě ozářenou zlatým přísvitem. Král připomínal anděla, což oběma mužům rozdíralo srdce: vypadal tak mladě a křehce. Vyprávělo se, že jeho francouzská matka měla velmi těžký porod. Jen se štěstím přežila a dítě přišlo na svět modré a přidušené. Devět měsíců nato mu zemřel otec Jindřich V., když jeho život naplněný válkou přerвала běžná choroba. Našli se takoví, kdo tvrdili, že pro krále milujícího bitvy bylo štěstím, že se nedožil synovy dospělosti.

Derry a Suffolk se na sebe v šeru mlčky podívali. Oba měli pocit, že ztrácejí čas. Derry se naklonil blíž.

„Může to trvat ještě hodiny,“ pošeptal Suffolkovi do ucha. „Buď ho vyrušíš, nebo tady budeme do rána.“

Suffolk si místo odpovědi odkašlal a tento zvuk se ve zvonivém tichu rozlehl hlasitěji, než sám chtěl. Král Jindřich s mžikáním otevřel oči, jako by se vracel z velké dálky. Zvolna otočil hlavu

a zahleděl se na dva stojící muže. Zamrkal, pak se na ně usmál, pokřižoval se a zamumlal poslední modlitbu. Konečně se postavil na nohy ztuhlé dlouhými hodinami strnulosti.

Suffolk sledoval, jak jeho panovník zápolí se západkou královské lavice, schází a blíží se k nim. Jindřich opustil kruh světla vrhaný lampami, a jak kráčel, neviděli mu do tváře.

Oba muži poklekli, Suffolk dost ztěžka kvůli kolenům. Jindřich se nad jejich skloněnými hlavami pousmál.

„Srdce mi plesá, že vás vidím, lorde Suffolku. A nyní povstaňte. Pro starce jako vy je podlaha studená. Určitě to tak bude. Slýchám svou komornou, jak si na to stěžuje, když neví, že tam jsem. A myslím, že je mladší než vy. Povstaňte oba, než se nastydnete.“

Derry vstal a otevřel dvířka lampy, kterou s sebou přinesl, takže se světlo rozlilo po kapli. Král byl oblečen velmi jednoduše jako obyčejný měšťan, v prosté tunice z tmavé vlny a hrubých kožených střevíčkách. Neměl na sobě žádné zlato a při svém chlapeckém vzezření skoro připomínal kluka učedníka v nějakém řemesle, jež nevyžaduje velkou sílu.

Suffolk zapátral v mladíkově tváři po nějakém rysu, který by odkazoval na jeho otce, ale královy nevinné oči a křehká postava v ničem neupomínaly na vitální sílu jeho předků. Čeho si Suffolk téměř nevšiml, byly obvazy na Jindřichových rukou. Když o ně zavádil pohledem, zvedl Jindřich ruce ke světlu a začervenal se.

„Cvičil jsem s mečem, lorde Suffolku. Starý Marsden tvrdí, že mi dlaně ztvrdnou, ale ony pořád jen krvácejí. Už jsem si skoro říkal...“ Zarazil se, zvedl obvázaný ukazovák k ústům a lehce si poklepal na rty. „Dost, nevážil jste přece cestu z Francie, abyste se zaobíral mýma rukama, nemám pravdu?“

„To jistě ne, Vaše Milosti,“ odpověděl Suffolk dvorně. „Měl byste pro mne chvílku? Hovořili jsme s Mistrem Brewerem o věcech příštích.“

„A Derry vám jistě nenabídl žádné pivo!“ zvolal Jindřich. „Jediný Mistr Sládek, který žádné nevaří!“

Byl to starý žert založený na Brewerově příjmení, ale oba muži se přesto poslušně zasmáli. Jindřich je obdařil širokým úsměvem.

„Po pravdě se odtud nesmím vzdálit. Každou hodinu se mohu zajít napít vody nebo si odskočit, ale pak se musím znovu pohroužit do modliteb. Kardinál Beaufort mi prozradil tajemství a břemeno, které musím nést, není zase tak těžké.“

„Tajemství, Vaše Milosti?“

„Dokud se král modlí, nemohou k nám vtrhnout Francouzi, lordé Suffolku! Mohu je zadržet pouhýma rukama, třebaže je mám v obvazech. Není to zázrak?“

Suffolk se zvolna nadechl a zase vydechl a tiše přitom proklínal bláhevost chlapcova prastrýce. Jaký smysl mělo, aby Jindřich marnil noci tímhle způsobem? Snad jen ten, pomyslel si Suffolk, že lidé kolem něj pak měli pohodlnější život. Kardinál Beaufort jistě spal někde nedaleko. Suffolk se rozhodl, že jej vzbudí a pošle se modlit s mladým králem. Když se ke královským modlitbám přidají ty kardinálské, může to koneckonců být jen ku prospěchu.

Derry zatím bedlivě naslouchal a čekal, až bude moci promluvit.

„Pošlu své lidi pryč, lordé Suffolku, když Jeho Milost dovolí. Tohle jsou důvěrné záležitosti, které by neměl nikdo slyšet.“

Jindřich mu gestem ruky naznačil, aby to udělal, a Suffolk se pousmál Derryho formálnímu tónu. Ať už byl Derry Brewer popudlivý a neuctivý, jak chtěl, v přítomnosti krále si dával pozor. Tady v kapli nedojde k žádnému rouhání, určitě ne z Derryho strany.

Král si zřejmě vůbec nepovšiml, že Derry z kaple ven do mrazivé noci vykázal půltucet mužů. Suffolk byl dost velký cynik, takže jej napadlo, že jeden nebo dva z nich stojí dál v nejtemnějších výklencích, ale Derry své muže znal, a Jindřicha, který už zase pošilhával po své kostelní lavici, zvolna opouštěla trpělivost.

Suffolk pocítil k mladému králi přívál náklonnosti. Byl svědkem toho, jak Jindřich vyrůstá a na bedrech nese tíhu nadějí celé země. Viděl, jak tyto naděje hasnou a nakonec se mění ve zklamání, a mohl se jen dohadovat, jak těžké to všechno bylo pro samotného chlapce. Přes všechno podivínství nebyl Jindřich vůbec hloupý a jistě mu neušla žádná pichlavá poznámka, která za ta léta na jeho adresu zazněla.

„Vaše Milosti, Mistr Brewer mi svěřil svůj plán, jak pro vás získat nevěstu a příměří výměnou za dvě velké francouzské provincie. Je přesvědčen, že Francouzi přistoupí na dohodu výměnou za Maine a Anjou.“

„Nevěstu?“ zamrkal Jindřich.

„Ano, Vaše Milosti. Rod, který přichází v úvahu, má vhodnou dceru. Chtěl jsem jen...“ Suffolk zaváhal; nemohl se dost dobře zeptat, zda král chápe, co mu říká. „Vaše Milosti, v Maine i Anjou žijí poddaní anglické koruny. Pokud se těchto zemí vzdáme, budou z nich vyhnáni. Chtěl jsem se ujistit, zda to není příliš vysoká cena za příměří.“

„Příměří je nutnost, lorde Suffolku. Nutnost! Tak to říká můj strýc kardinál. A souhlasí s ním i Mistr Sládek, přestože nevaří žádné pivo! A teď mi povězte o nevěstě. Máte její obrázek?“

Suffolk na chvíli zavřel oči, ale hned je zase otevřel.

„Nechám nějaký pořídit, Vaše Milosti. Ale zpět k příměří. Maine s Anjou tvoří nejjihnější čtvrtinu našeho panství ve Francii. Dohromady jsou velké jako Wales, Vaše Milosti. Pokud se vzdáme tak velkého území...“

„Jak se to děvče jmenuje? Nemůžu o ní přece mluvit jen jako o děvčeti nebo o nevěstě, že, lorde Suffolku?“

„Ne, Vaše Milosti. Jmenuje se Markéta. Markéta z Anjou.“

„Vydejte se do Francie, lorde Suffolku, a vyhledejte ji mým jménem. Až se vrátíte, chci slyšet všechny podrobnosti.“

Suffolk nedal najevo své zklamání.

„Vaše Milosti, chápu správně, že se za mír dobrovolně vzdáte těch území ve Francii?“

K jeho úžasu se král naklonil až k němu a světle modré oči se mu leskly.

„Přesně jak říkáte, lorde Suffolku. Příměří je nutnost. Spoléhám na vás, že vyplníte má přání. Přivezte mi její portrét.“

Během rozhovoru se vrátil Derry a dával si pozor, aby se tvářil neurčitě.

„Jeho královská Výsost se teď jistě bude chtít vrátit k modlitbám, lorde Suffolku.“

„Ano, budu,“ odpověděl Jindřich a zdvihl na pozdrav jednu ovázanou ruku. Suffolk si všiml temně rudé skvrny uprostřed dlaně.

Oba se hluboce uklonili mladému králi Anglie, ten se vrátil na své místo, poklekl, zvolna zavřel oči a pevně propletl prsty.

Markéta jen sykla, když do ní vrazila pospíchající postava a obě skončily na zemi. Povšimla si pouze čichsi pevně stažených tmavohnědých vlasů a vůně potu, vyjekla a skácela se. Měděný rendlík upadl na dlážděné nádvoří s řinkotem, který jí rval uši. Zatímco Markéta padala, služebná se pokusila rendlík neohrabaně zachytit, ale jen mu tím dodala rotaci.

Teď se tvářila rozzlobeně a už otevírala ústa a chystala se klít. Když jí ale zrak padl na Markétiny krásné rudé šaty s bílými nabíranými rukávy, vyprchala jí z tváře zarudlé od kuchyňského žáru všechna krev. V prvním okamžiku ji napadlo, zda by neměla utéct, a zašilhala směrem k cestě. Na hrad se sjelo tolik cizích lidí a byla naděje, že ji dívka při příštím setkání nepozná.

Pak si povzdechla a utřela si ruce o zástěru. Hlavní kuchařka ji už dříve varovala před všemi bratry a otcem rodiny, ale dodala, že nejmladší dcerka je úžasně roztomilá. A tak služebná podala Markétě ruku a pomohla jí na nohy.

„Omlouvám se, zlatíčko. Neměla jsem utíkat, jenže dnes je tu takový spěch. Nestalo se ti nic?“

„Myslím, že ne,“ odpověděla Markéta nejistě. Bolel ji bok a měla pocit, že si odřela loket, ale mladá žena nervózně přešlapovala a už se viděla někde jinde. Markéta, která už zase stála, si všimla, že se jí leskne tvář potem, a usmála se.

„Já jsem Markéta,“ představila se, když si vzpomněla, co jí vštěpovali. „Smím se zeptat, jak se jmenuješ ty?“

„Simona, milostivá slečno. Ale teď musím zpátky do kuchyně. Je tam spousta práce, teď když má přijet král.“

Markéta si všimla, že u jejích nohou vyčnívá z pěstěného živého

plotu rukojeť rendlíku, a zvedla jej. Potěšilo ji, že když si jej od ní žena brala, udělala pukrle. Obě se na sebe usmály a dívka z kuchyně odběhla jen o trochu pomaleji, než předtím přiběhla. Markéta opět osaměla a dívala se za děvčetem. Takový ruch nepanoval na hradě Saumur celá léta. Někde blízko se ozval otcův hluboký hlas. Jestli ji uvidí, přidělí jí nějakou práci, tím si byla jistá, a tak se vydala opačným směrem.

Od otcova nečekaného návratu na Saumur už nejednou hořce a zuřivě plakala. Nesnášela ho stejně, jako by nesnášela každého vetřelce, který by měl takové manýry a uzurpoval si práva pána a vládce nad jejím domovem. Za těch deset let, co byl pryč, slyšela Markéta od matky často o jeho velké udatnosti a rytířské cti, ale také viděla na žlutnoucí omítce komnat prázdná místa po obrazech a sochách, které byly v tichosti odvezeny a rozprodány. Nakonec zmizela kolekce šperků a Markéta sledovala, s jakou bolestí reagovala matka na příjezd pánů z Paříže, kteří měli ocenit nejlepší kusy sbírky, prohlíželi si je tenkými trubičkami a odpočítávali mince. Přepych a pohodlí se každým rokem tenčily, až ze Saumuru zmizelo všechno krásné a zůstaly jen studené kameny. Mezitím se Markéta naučila otce nenávidět, aniž ho vůbec znala. Postupně museli propustit i služebnictvo a celé části hradu byly zavřeny a vydány napospas plísni.

Při té myšlence vzhledla: napadlo ji, zda by se jí podařilo proniknout do východního křídla, aniž ji při tom přistihnou a pověří nějakou prací. V jedné z věžních komnat volně pobíhaly myši a dělaly si hnízda ve starých pohovkách a křeslech. Markéta měla plnou kapsu drobečků, na které je chtěla přilákat, a mohla by tam strávit celé odpoledne. Bylo to její útočiště, skryš, o níž nikdo nevěděl, dokonce ani sestra Jolanda ne.

Když jednou Markéta zpozorovala, jak pánové z Paříže počítají knihy v otcově nádherné knihovně, v noci se tam vkradla a odnesla si tolik knížek, kolik jich dokázala unést, a ukryla je ve věžní

komnatě dřív, než mohly být odvezeny. Vůbec se necítila provinile, ani když se otec vrátil zpět a jeho rozkazy duněly po hradě, který považovala za svůj domov. Příliš nechápala, co je to výkupné nebo proč je rodina musí někomu zaplatit, aby se otec mohl vrátit domů, ale s o to větší láskou opatrovala zachráněné knížky, dokonce i tu, kterou objevily a ohlodaly myši.

Hrad Saumur byl bludištěm zadních schodišť a průchodů: čtyři staletí jeho výstavby a rozšiřování vedla k tomu, že některé chodby náhle z neznámého důvodu končily a do určitých místností se dalo vstoupit jen tak, že člověk nejdřív prošel přes pět jiných. Přesto to byl od nepaměti její svět. Zнала tady každou cestu, a když si ohmatala loket, rychle vykročila, prošla chodbou a dusot jejích kroků se záhy rozlehl v široké prázdné místnosti s dubovým ostěním. Kdyby ji matka přistihla, jak běží, padlo by nejedno ostré slovo. Markéta se dokonce přistihla, jak úzkostně naslouchá, zda se neozvou guvernantčiny kroky, než jí došlo, že noční můra jejího dětství byla propuštěna s ostatním služebnictvem.

Po dvou úsecích dřevěného schodiště vystoupala na podestu, odkud se šlo rovnou do východní věže. Starodávná prkna v podlaze tady byla vyboulená a zkroucená a dávno nedržela na trámech, na něž je kdysi položili. Markéta dokázala strávit celé odpoledne tím, že po nich přecházela ve složitých vzorcích a prkna k ní promlouvala skřípavými hlasy. Kvůli zvukům, které vydávala, nazvala Markéta tuto místnost Komnata vran.

Trochu se zadýchala, a tak se pod krovem zastavila a jako pokaždé přelétla pohledem velký sál. Byl to zvláštní pocit, moci se naklonit nad rozlehlou prostorou a stát přitom ve výši lustrů osazených silnými žlutými svícemi. Pomyslela si, kdo je asi rozsvítí při králově návštěvě, když už teď na hrad žádný svíčkař nezavítal, ale otec to nejspíš nějak zařídil. Někde sehnal dost zlata, aby mohl najmout nové služebnictvo. Hemžili se po celém hradě jako myši ve věži,

pobíhali sem a tam za kdovíjakými povinnostmi a pro Markétu byli všichni cizí.

Pokračovala dál knihovnou, která teď byla tak pustá a studená, až se z toho zachvěla. Jolanda vyprávěla, že některá velká sídla mají knihovny v přízemí, jenže otce knihy příliš nezajímaly, ani když ještě byli bohatí. Míjela police pokryté vrstvami prachu; prstem do něj bezmyšlenkovitě nakreslila lidský obličej a pospíchala dál. Z okna knihovny vyhlédla na dvůr a svažila čelo, když uviděla, jak tam její bratři trénují šerm. Jan bušil malému Ludvíkovi do kolen a smál se přitom. Stranou stál Mikuláš, špicí meče kreslil obrazce do prachu a povzbuzoval obě strany. Markéta se kradmo rozhlédla, jestli ji nikdo nevidí, namířila prst na nejstaršího bratra a vyslala za ním kletbu v podobě přání, aby Bůh Jana obdařil vyrážkou na přirození. Nezdálo se, že by tím nějak narušila jeho rozjívěné bušení, ale měl to být trest za to, že ji ráno štlpl.

K její hrůze Jan náhle vzhlédl a jejich pohledy se setkaly. Bratr vyrazil takový výkřik, že jej slyšela i přes okenní tabulky zalité v olovu. Markéta ztuhla. Bratři na ni s oblibou pořádali štvance, troubili přitom na kornoutek z pěsti jako na lovecký roh a pronásledovali ji po hradních komnatách a chodbách. Snad je králův příjezd zaměstná... Pak se jí sevřelo srdce: Jan náhle všeho nechal, ukázal na ni a všichni tři jí úprkem zmizeli z dohledu. Markéta se rozhodla, že do své tajné skrýše nepůjde. Bratři ji dosud neobjevili, ale kdyby vtrhli do knihovny, proslídili by celé hradní křídlo. Nejlepší bude odvést je někam daleko.

Vykasala si sukně, rozběhla se a přitom na bratry svolávala všechny možné vyrážky a pupínky. Posledně ji zahnali do jednoho z velkých kuchyňských kotlů a vyhrožovali jí, že pod ním zatopí.

„Mamá!“ vykřikla Markéta. „Mamááá!“

Běžela tak rychle, že se skoro nedotýkala schodů, s napřaženými rukama seběhla patro a dál přes chodbu k matčiným komnatám.

Prolétla kolem vyděšené služebné, která před ní uskočila s hadrem na podlahu a vědrem. Slyšela, jak bratři povykují někde o poschodí níž, ale nezastavila se, seskákala po třech schodech, které před ní náhle vyvstaly, a vyběhla tři jiné; zřejmě tu zbyly po nějaké dřívější stavební úpravě a dnes už neměly žádný zřejmý smysl. Celá zadýchaná se vrátila do matčiny šatny a zoufale se rozhlížela, kam se ukrýt. Zrak jí padl na velkou a těžkou skříň s oblečením: během okamžiku otevřela dveře a vmáčkla se až dozadu. Vůně matčinych parfémů a měkkých kožešin ji uklidňovala.

Rozhostilo se ticho, ačkoli zdálky k ní stále doléhal Janův hlas vyvolávající její jméno. Snažila se, aby se ve zvířeném prachu nerozkašlala. Když zaslechla, že do místnosti někdo vešel, znehybněla jako socha. Janovi by bylo docela podobné, kdyby poslal Mikuláše nebo malého Ludvíka na opačný konec hradu, jen aby si myslela, že nebezpečí pominulo, a sám se potloukal kolem. Markéta zadržela dech a zavřela oči. V šatníku bylo aspoň teplo a bratři se ji v matčiných komnatách hledat neodváží.

Kroky se přiblížily, dveře skříně se se zavrzáním otevřely a Markéta, oslněná náhlým světlem, mrkala na vlastního otce.

„Co tady děláš, děvče?“ zeptal se přísně. „Copak nevíš, že má přijet král? Bože! Jestli máš dost času na hry, pak ho máš asi příliš mnoho!“

„Ano, pane. Nezlobte se. Jan mě honil a...“

„Máš špinavé ruce! Podívej, jaké zanecháváš stopy! Jen se podívej, Markéto! Běháš si tady jako uličník a král už je přitom na cestě!“

Markéta svésila hlavu, vylezla z šatníku a opatrně jej za sebou zavřela. Dlaně měla opravdu černé od špíny, která se na ně nachytala, když Markéta bezhlavě prolézala horní místnosti. Rostl v ní vztek. Vévoda René byl možná její otec, ale ona si na něj vůbec nepamatovala, ani trochu ne. Pro ni to byl pouze velký bílý slimák, který vtrhl do jejího domova, a teď komanduje matku jako služku.

Tvář měl nepřírozeně bledou, nejspíš po všech těch letech strádání v žaláři. Šedé a studené oči se zpola ukrývaly za těžkými opuchlými víčky, takže neustále vypadal, jako by si někoho upřeně prohlížel. Markéta si říkala, že v zajetí určitě nehladověl, to bylo jasně vidět. Když si manželce stěžoval, kolik zaplatil krejčímu, který mu musel povolit oblečení, vyhrkly jí slzy do očí.

„Kdybych měl volnou chvíli, nechal bych ti nařezat metlou, Markéto! Celé šaty se budou muset vyprat.“

Ještě chvíli křičel a vztekle gestikuloval, zatímco Markéta tam stála se svěšenou hlavou a snažila se tvářit dostatečně provinile. Kdysi žily na hradě děvečky a sluhové, kteří vydrhli každý kámen a vyleštili každý kus vzácného francouzského dubu. Kdo za to může, že tu dnes leží vrstvy prachu, když ne člověk, který kvůli vlastní ješitnosti přivedl Saumur na buben? Markéta jednou zasllechla, že si otec matce stěžoval na neutěšený stav hradu, jenže udržet Saumur v čistotě mohla jen armáda služebnictva.

Zatímco otec pěníl, Markéta nezapomněla přikyvovat. Nazýval se králem jeruzalémským, neapolským a sicilským, což byla místa, která Markéta nikdy neviděla. Ona sama by tedy mohla být princezna, ale nevěděla to jistě. Otec navíc žádné ze svých království nevybojoval a papírové nároky nebyly k ničemu: mohl se nanejvýš naparovat, pěníl a psát rozezlené dopisy. Nenáviděla ho. Jak tam tak stála, vzpomněla si na rozhovor s matkou a celá zrudla. Zeptala se matky, proč otec jednoduše zase neodjede. Ta místo odpovědi našpulila rty, že připomínaly měšec, a začala mluvit tak ostře, že to u ní Markéta nikdy dřív nezažila.

Ted' Markéta vycítila, že se slimákovy tirády chýlí ke konci.

„Ano, pane,“ pípla pokorně.

„Cože?“ zvýšil otec hlas. „Jaképak ,ano, pane“? Poslouchala jsi mě vůbec?“ Hněv v něm rostl a na bílých tvářích mu vyskočily barevné skvrny. „Zmiz!“ vyšťekl. „Nechci tě vidět, dokud pro tebe sám